

Eerst prikken, dan de moraal

Lidwien Jansen

Minister Hugo de Jonge heeft de Gezondheidsraad gevraagd naar een ethisch kader waarin kan worden onderzocht in hoeverre het mogelijk is om mensen frequent te testen. Een digitaal paspoort dat laat zien of je positief of negatief getest bent en/of gevaccineerd, komt daarmee heel dichtbij. Het kan een bewijs worden waarmee je wel of niet toegang krijgt tot sociale en economische activiteiten.

Het ethisch kader heeft het kabinet uitbesteed aan rechtsfilosofen, ambtenaren, docenten aan universiteiten, die eerder hebben laten zien uitsluitend na te denken over hoe ze het gebruik van vaccins kunnen bevorderen, en openlijk verklaard voorstander zijn van moreel verplicht vaccineren. Een van de Gezondheidsraadsleden die het ethisch kader moeten invullen, is Roland Pierik, rechtsfilosoof. Hij is, samen met rechtsfilosoof Marcel Verweij van de Wageningen Universiteit, de samenleving al een tijdje aan het opwarmen voor een tweedeling tussen eerste-rangs en tweederangs burgers, dus tussen al of niet gevaccineerde landgenoten.

Verweij verklaarde zich al eerder openlijk en onomwonden voorstander van verplicht vaccineren. En Pierik vindt dat je niet moet piepen over minder vrijheid als je je niet laat vaccineren. Hoe het advies van de Gezondheidsraad zal luiden laat zich dan ook raden.

Moreel moeten

Voor vaccinatieplicht ontbreekt ten enenmale de grondwettelijke goedkeuring. De noodwet voorziet er ook niet in. Maar daar hebben deze filosofen een truc op bedacht. Het 'morele moeten' noemen ze het. "Natuurlijk moet je je laten vaccineren, het is een moreel moeten, geen wettelijke plicht," aldus Verweij. "Het is goed te rechtvaardigen dat gevaccineerden meer mogelijkheden krijgen dan

niet-gevaccineerden. Met een vaccinatieplicht heeft dit al helemaal niets van doen." Dat hiermee niet-gevaccineerden worden gestigmatiseerd en hun vrijheid onnodig wordt ingeperkt, moeten we maar voor lief nemen, ook al komt het neer op regelrechte discriminatie.

'Moreel moeten' is verwerpelijk gezien de letter en de geest van Artikel 1 in de grondwet: "Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan." Het onderscheid maken op basis van een vaccinatiestatus is op die basis dus niet toegestaan. Juristen erkennen de term 'moreel moeten' als een manier om het gebrek aan legaliteit van maatregelen en wetten te verdoezelen.

Wettigheid en moraliteit zijn niet hetzelfde. Maar in een goed geordende maatschappij mogen ze elkaar niet tegenspreken. Wetten en overeengekomen traditionele regels zorgen voor een functionerende maatschappelijke orde, met een goed functionerend rechtssysteem als toegevoegde voorwaarde. Moraliteit heeft een diepere basis, wordt vaak al door kinderen aangevoeld, en mag bij het opgroeien door religie of levensovertuiging verder worden gevormd.

Pushen van vaccin

Hoe grondwetsartikelen zich ten opzichte van elkaar verhouden is geen thema in het werk van de heren die de Gezondheidsraad adviseren. Terwijl een weldenkend mens dat uiteraard juist van rechtsfilosofen zou mogen verwachten. Evenmin voeren zij een discussie over proportionaliteit, waarbij volksgezondheid wordt gewogen tegen de persoonlijke invasie van een vaccin. In al hun uitingen gaan zij er bovendien van uit dat er maar één uitweg is uit onze huidige crisis. Die uit-

weg is tien maanden geleden aangewezen door de Europese overheden, en is middels voortdurende propaganda door een groot deel van de samenleving aanvaard als een vaststaande werkelijkheid, en wordt door genoemde rechtsfilosofen dan ook niet als een nog te verifiëren zaak behandeld.

Verweij en Pierik lijken overigens op geen enkele wijze te worden gehinderd door enige kennis over virussen in het algemeen, en corona in het bijzonder. Neuroloog Jan Bonte heeft dat in een blog al duidelijk gemaakt. In zijn blog (zie kader) maakte hij minutieus gehakt van hun relevante kennis. De premissen waarop hun filosofische uitspraken zijn gebaseerd, getuigen van niets anders dan onkunde. Wanneer zij voor 100% de lijn volgen van Marion Koopmans, hun grote kompaan op social media, geven zij geen blijk van onafhankelijk denken, wat toch een basisfundament voor rechtsfilosofie zou moeten zijn.

Het is opvallend dat ze bij kritiek op hun kennis van het virus direct wegduiken. Ze zijn dan plotseling 'maar filosofen' en van virussen hebben ze geen verstand, een effectieve methode die in de argumentatietheorie het ontduiken van bewijslast wordt genoemd.

Onjuiste aannames

Verweij en Pierik praten recht wat krom is en schromen niet allerlei drogredeneringen uit de kast te halen. In hun denken is het genoeg dat je een goed mens bent als je je laat vaccineren, en een slecht mens als je dat niet doet. Dat is volgens hen de reden dat niet-gevaccineerden gerust minder mogelijkheden en vrijheden mogen hebben. Het is een tweesporenmaatschappij die zij voorstaan. Het gebruiken van dergelijke valse dilemma's, goed en fout, subtiel doch effectief gebracht, is een effectieve manier om bevolkingsgroepen tegen elkaar op te zetten.

De keuze tussen vaccineren of thuisquarantaine wordt daarbij bovendien soepeltjes als enige keuze gebracht. Maar deze beperkte voorstelling van een keuze komt neer op een vals compromis, waarmee mensen op het verkeerde been kunnen worden gezet.

Verweij en Pierik maken zich ook schuldig aan een veel voorkomende verwarring van oorzaak en gevolg wanneer zij beweren dat de overheid wel maatre-

"Pierik en Verweij stellen dat bij een effectief vaccin de kans om een ander te besmetten zo klein is dat bestaande beschermingsmaatregelen overbodig worden. Dat de registratietrials naar de verschillende vaccins tegen het SARS-CoV-2 virus helemaal niet toegerust zijn om harde uitspraken te kunnen doen over relevante uitkomstmaten zoals sterfte, intensive-care-opnamen of ziekenhuisopnamen, is hen ontgaan.

Ook zijn juist die categorieën mensen die het meest te winnen hebben bij een effectief vaccin, zoals ouderen, immunogecompromitteerde patiënten en zwangeren sterk ondervertegenwoordigd in de vaccintrials en is het maar de vraag of juist voor hen het vaccin werkzaam zal zijn. Nog belangrijker is dat de trials zelfs niet in staat zijn om een betrouwbaar antwoord te geven op de vraag in hoeverre gevaccineerde personen nog in staat zijn om anderen te besmetten.

En wat we ook nog helemaal niet weten is hoe lang een eventueel werkzaam vaccin in staat is de gevaccineerde te beschermen. Waar deze twee wetenschappelijke kneusjes blijkbaar ook geen seconde over nagedacht hebben, is hoe het dan moet met mensen die al een besmetting met het SARS-CoV-2 virus hebben doorgemaakt. Er komt steeds meer hard wetenschappelijk bewijs beschikbaar dat laat zien dat wie een infectie met het SARS-CoV-19 heeft doorgemaakt een krachtige T-cel respons tegen meerdere epitopen van het virus ontwikkelt, noodzakelijk voor het controleren en klaren van de infectie. Tot op hoge leeftijd blijken mensen die een besmetting met het SARS-CoV-2 virus hebben doorgemaakt - ongeacht welke symptomen ze kregen en zelfs als ze helemaal niet ziek werden - in staat

gelen móét nemen om ons in de coronacrisis te beschermen. Zij vergeten voor het gemak dat het kabinetsbeleid met zijn maatregelen juist de oorzaak is van de grootste crisis van Nederland na de Tweede Wereldoorlog.

Willekeurige redeneringen

De filosofen van de Gezondheidsraad hebben er geen moeite mee om willekeurige relaties tussen feiten als een voldongen waarheid te presenteren. Het vaccin biedt een uitweg uit de crisis, stellen ze, daarmee geheel de lijn volgend van het kabinet. Maar het is helemaal niet duidelijk of, en zo ja, voor hoe lang, het vaccin beschermt tegen besmettingen. De valse hypothese dat het vaccin ons zou beschermen, en dat het de enige uitweg zou zijn uit de crisis, wordt met verve gebracht. Maar door het indirect gedwongen vaccineren van onze bevolking met een vaccin dat om te beginnen helemaal niet nodig is, en absoluut niet adequaat is onderzocht

op effectiviteit en veiligheid, wordt de maatschappij ernstig ontwricht.

In de uitverkoop

Van rechtsfilosofen zou je mogen verwachten dat ze over een bepaald onderwerp diepgaand nadenken, en hun onderwerp van vele kanten onafhankelijk belichten. Maar de loopjongens en -meisjes van de Gezondheidsraad gooien hun onafhankelijke denken volledig in de uitverkoop, en staan ten dienste van de vaccin-pushers. Want waarom blijven deze filosofen hangen in een vaccinatieplicht? Waarom spreken zij niet over natuurlijke immuniteit? Welke gevolgen heeft het op de vrijheid en gezondheid van alle mensen als een overheid het recht heeft om het zelfbeschikkingsrecht over eigen lichaam aan mensen te ontnemen? Hoe zit het met de financiële onschendbaarheid van de farma-industrie - een industrie waar categorisch het voorzorgsprincipe wordt geschonden omdat geen verhaal gehaald kan worden voor vacci-

te zijn tot het aanmaken van neutraliserende anti-lichamen. Ook als men het hele immuunsysteem onderzoekt op de potentie het SARS-CoV-2 virus te bestrijden, blijkt dat het immuunsysteem hier uitstekend toe in staat is.

Dat is ook weinig verrassend omdat het om een nauwkeurig uitgebalanceerd systeem gaat dat de mensheid al sinds vele tienduizenden jaren voor het overgrote deel perfect beschermt tegen het overgrote merendeel van de circulerende virussen, waaronder ook meerdere coronavirussen.

Het is nog maar zeer de vraag of vaccinatie met slechts een van de epitopen van het SARS-CoV-2 virus wel in staat is om een adequate en krachtig georkestreerde reactie van het immuunsysteem op te wekken, en de vaccintrials zullen ons zeer waarschijnlijk ook geen antwoord geven op deze vraag."

Dat het immuunsysteem uitstekend in het overgrote deel van de populatie in staat is om een infectie met het SARS-CoV-2 virus te klaren past ook bij de Infection Fatality Rate (IFR) die in twee grote en goed uitgevoerde systematische reviews ruim onder de 1% overall ligt en voor personen onder de 70 jaar nog veel lager. Dat ook hier het proportionaliteitsbeginsel geldt, waarbij men zich ernstig moet afvragen of het spenderen van vele miljarden euro's aan een vaccin in enige verhouding staat tot de bijzonder weinig indrukwekkende morbiditeit en mortaliteit die door het SARS-CoV-2 virus veroorzaakt wordt, ook daarin lijken Pierik en Verweij volstrekt geen interesse te hebben, als er maar gevaccineerd kan worden, ongeacht of dit nu zinvol is of niet. ■

Jan Bonte (neuroloog)